

Čís. 1467.

Sporu o zvýšení právoplatně přisouzeného důchodu pro podstatnou změnu v poměrech nelze čelití obranou rozepře právoplatně rozsouzené.

(Rozh. ze dne 7. února 1922, R I 92/22.)

Rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 11. května 1915 byl žalovaný uznán povinným, platiti žalobcům měsíčních 300 pokud se týče 200 K, ježto jeho zaviněním byla usmrcena manželka pokud se týče matka žalobců (§ 1327 obč. zák.). V roce 1921 domáhali se žalobci zvýšení měsíčního důchodu na 700 pokud se týče 550 K měsíčně, ježto vzhledem k pokleslé hodnotě peněz se změnily základy rozhodné pro vyměření důchodu. Proti žalobě vznesl žalovaný námitku právoplatně rozsouzené rozepře, již soud prvního stádu vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud námitku tu zamítl. Důvody: Pokud určují výroky soudcovského míru (výši) výživného nebo důchodu do budoucna, je přirozeným důsledkem jich materiálního podkladu, že nemohou bezvýjimečně nabýti právní moci ve smyslu § 411 c. ř. s. Vždyť jsou v podstatě založeny na konkrétních poměrech změnám podléhajících a skutečnostech v době projednání sporu zjištěných, takže důsledně trvati mohou jen potud, pokud se tyto poměry a skutečnosti podstatně nezmění. Stane-li se tak a nemá-li býti účel výživného nebo důchodu zmařen nebo zneužit, pak musí obě sporné strany míti právo domáhati se na scudě, aby vzhledem na dokázané změněné podmínky nároku důchod zvýšil, pokud se týče snížil. Tvrdí-li tedy žalobci, že následkem války byly pro spor rozhodné poměry značně změněny, a sice zvýšením mezd dělnických, znehodnocením valuty a stoupenutím cen všech životních potřeb, opírajíce o tyto skutečnosti nynější svůj nárok, neprávem namítá žalovaný, že tato věc je právoplatně rozsouzena.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekurs není oprávněn. Dovolací soud sdílí úplně názor soudu rekursního ze zceia případných důvodů, které pro své rozhodnutí uvádí. V tomto případě jde ovšem o náhradu škody, jež byla oprávněným přiřknuta z příčiny usmrcení Marie K-ové, manželky a matky žalobců ve smyslu § 1327 obč. zák. ve způsobu důchodů. V tomto nově zahájeném sporu jde však o zvýšení těchto důchodů, jichž se žalobci domáhají tvrdíce, že od doby rozsudků dřívějších změnil se skutkové poměry dle jejich mínění pro výměru důchodů rozhodné tak podstatnou měrou, že odůvodňují jejich nárok na zvýšení důchodů těch. Námitka věci rozsouzené předpokládá totožnost stran i totožnost nároků; totožnost stran ovšem v tomto případě tu jest, naproti tomu však nelze tento nově uplatněný nárok pokládati za totožný s nárokem, který shora dotčenými rozsudky byl již právoplatně rozhodnut, neboť nárok tento opodstatňován jest jiným skutkovým podkladem, který teprve v tomto sporu má býti zjištěn a na základě něho rozhodnuto, zda a pokud tento nový žalobní nárok vzhledem na význam a dosah před-

chozích rozsudků a vzhledem na tvrzenou změnu skutkových poměrů, která dle tvrzení žalobců od té doby nastala, dle práva odůvodněn jest.

Čís. 1468.

Rozluka manželství dle § 13 písm. b) rozl. zák.

Pojem »Hehlerei« dle §§ 259 a 260 tr. zák. pro říši německou se kryje s pojmem podílnictví na krádeži dle § 185 rak. tr. zák. Lhostejno, zda odsouzený byl účasten amnestie.

(Rozh. ze dne 7. února 1922, Rv I 729/21.)

Žalobu o rozluku opíral manžel jednak o manželčino cizoložství, jednak o rozsudek trestní komory král. zem. soudu v Plavně (v Sasku) ze dne 4. října 1918, jíž byla manželka odsouzena pro živnostenské přechovávání (Hehlerei) na rok do káznice. Procesní soud první stolice zjistil sice, že manželka dopustila se opětně cizoložství, nemohl však proto manželství rozloučiti, ježto bylo cizoložství prominuto, uznal však na rozluku pro odsouzení manželčino a uvedl v tomto směru v důvodech: Dle § 13 písm. b) rozl. zák. lze k žalobě manželství prohlásiti rozloučeným, byl-li druhý manžel právoplatně odsouzen do žaláře nejméně na tři léta, nebo na dobu kratší, avšak pro trestný čin vyšlý z pohnutek, nebo spáchaný za okolností, svědčících o zvrhlé povaze. Rozsudkem trestní komory zemského soudu v Plavně ze dne 4. října 1918 byla žalovaná odsouzena pro živnostenské přechovávání na rok do káznice. Odsouzení toto, třebaž je vynesl cizozemský soud, možno vzíti bez dalšího za základ pro rozhodnutí, zda jest tu rozlukový důvod § 13 písm. b), ježto jemu předcházevší řízení spočívá na týchž zásadách, jako trestní řízení tuzemské a ježto i pojem »Hehlerei« německého práva kryje se s pojmem našeho »podílnictví na krádeži«. Soud dospěl z obsahu rozsudku k přesvědčení, že žalovaná spáchala trestný čin z pohnutek, jež svědčí o zvrhlé povaze. Vysoká hodnota ukrývaných věcí, jakož i opakování činu žalovanou svědčí o tom, že nespáchala čin z nouze a nepředloženě, nýbrž dlužno souhlasiti se státním zastupitelstvím v Plavně, jež uvádí jako pohnutku činu ziskuchtivost a jež označuje žalovanou jako osobu lehkomyslnou a požívačnou. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Prvý soud prohlásil manželství z toho důvodu za rozloučené, poněvadž žalovaná byla právoplatně odsouzena soudem v Plavně pro přechovávání po živnostensku (Hehlerei) na rok do káznice a způsob trestného činu, jakož i pohnutky svědčí o zvrhlé povaze. Procesnímu soudu dlužno přisvědčiti, že pojem slova »Hehlerei« dle trestního práva německého se kryje s pojmem podílnictví na krádeži dle práva našeho. Co se týče způsobu trestu, rovná se trest káznice dle trestního práva německého našemu těžkému žaláři. To plyne z posouzení všech pro srovnání směrodatných momentů, z intensity a ze způsobu, kterak se tím svoboda obmezuje, jakož i z ostatních okolností, trest tento doprovázejících, zejména pak z právních následků, s trestem spojených. Plným právem usuzoval první soud z okolností hlavních i vedlejších, které měly za následek odsouzení, na zvrhlou povahu žalované. Otázka amnestie při tom nepadá na váhu, ježto v tomto směru povaha žalované nehrála rozhodující roli, naopak důvody